

CEIF

Central European Interfaith Forum

NITRIANSKE VYHLÁSENIE

Viac ako 150 účastníkov z 20 krajín, 3 kontinentov, 7 svetových náboženstiev, ako aj ďalších náboženských a duchovných tradícií a sekulárno-humanistických smerov sa dňa 25. júla 2016 stretlo v Nitre, aby sa spoločne zaoberali najväčšími problémami, ktoré dnes pred ľudstvom stoja. Stredoeurópske medzináboženské fórum (Central European Interfaith Forum, CEIF 2016) v starobylom kultúrnom a duchovnom centre Slovenska dalo priestor fascinujúcim medzináboženským a občianskym diskusiám s cieľom hľadať odpovede na rastúce etnické, kultúrne a náboženské napätie v Európe. Znepokojujúce trendy nacionalizmu, extrémizmu a xenofóbie v našich spoločnostiach, ako aj zložité hospodárske, sociálne a politické problémy dnešného sveta si vyžadujú dialóg medzi duchovnými ľuďmi, spoločnosťami a autoritami a vládnymi a mimovládnymi inštitúciami. Stredoeurópske medzináboženské fórum inšpiruje takýto dialóg podporený praktickou činnosťou. Popri sérii diskusií tvorili súčasť Fóra aj okrúhly stôl k chudobe, živý trh neziskoviek a pôsobivá fotovýstava „Videl som všetky kostoly Slovenska“. Fórum vyvrcholilo medzináboženským stretnutím v modlitbe a zamyslení.

3 PONAUCENIA

- * V dnešnej temnejšej dobe je dialóg životnou potrebou. Skutočný dialóg však musí vyvierať z úcty k druhému. Skutočný dialóg musí byť zároveň podporený poznaním.
- * „Ži a nechaj žiť“ už nepostačuje v Európe zaplavenej migráciou a ďalšími výzvami. Solidarita v praxi sa musí opierať o zásadu „ži a pomôž žiť“.
- * Keďže náboženstvá sa často vnímajú ako zdroj konfliktu, veriaci všetkých náboženských tradícií by mali zohrať aktívnu úlohu vo verejnom živote a smelo ukazovať neskrivenú skutočnosť života veriaceho človeka a silu náboženstva šíriť dobro.

10 MYŠLIENOK

Post-sekulárna spoločnosť?

1. Ľudia v modernom svete často strácajú zmysel pre náboženský rozmer života. Sekulárne prostredie, ktoré posilnilo materialistické a darwinistické trendy v našich spoločnostiach, spôsobuje frustrácie s negatívnymi dôsledkami. Sekularizmus, ktorý mal nahradiť náboženstvo, zlyhal v naplnení svojich predpokladov, najmä v tvrdení, že nie je ideológiou. Naša skúsenosť toto zlyhanie potvrdzuje. V nedávnej histórii strednej a východnej Európy bolo náboženstvo nahradené rigidnou štátnou ideológiou a totalitnými systémami. Cirkevné hierarchie sa vlne sekularizmu prispôbujú príliš pomaly, často uprednostňujú „usadlícky“, nie „hľadajúci“ postoj, čím strácajú kontakt s ľuďmi.
2. Napriek tomu sú rôzne formy sekularizmu vitálnou súčasťou európskej tradície a sekulárni myslitelia by mali byť prizývaní k účasti na medzináboženskom dialógu. Jedine zdravé sekulárne prostredie poskytuje slobodu a bezpečnosť všetkým veriacim pre praktizovanie viery. Aj veriaci potrebujú otvorený, dialogický postoj k životu a náboženské a duchovné tradície by mali viesť stály dialóg s vedou: takýto postoj môže pomôcť zmierniť extrémizmus a priniesť hodnotné myšlienky mladým ľuďom, ktorí túžia po zmysle, smerovaní a vzoroch vo svojom živote. Medzináboženský dialóg dokáže novými formami duchovnej meditácie, spevu, modlitby a aktívneho života v komunite osloviť mladú generáciu nejaviacu záujem o tradičné chodenie do kostola, ako aj celý postkomunistický svet.

Migranti: Strach a/alebo súcit?

3. Pocit strachu vytesnil súcit v mnohých európskych krajinách. Problém migrácie nemožno oddeliť od ekonomických, kultúrnych a bezpečnostných otázok. Bohužiaľ, vlády európskych krajín nie sú proaktívne, čo vedie mnohých Európanov k radikalizácii. Dnešné politické postoje k migrácii sú založené na legalizme a oportuniste; namiesto toho potrebujeme racionálny a zároveň súcitný postoj.

CEIF

Central European Interfaith Forum

4. Ústredným posolstvom väčšiny náboženských svätých textov je všeobjímajúca láska. Všetky abrahámske náboženstvá aj mnoho ďalších rozprávajú príbehy utečencov, ktoré možno uplatniť na súčasnú migračnú krízu: sme spoločenstvami pútnikov. Táto zdieľaná myšlienka by nás mala motivovať k pomoci núdznym bez ohľadu na ich vierovyznanie.

Vnútorne korene chudoby

5. Hlavnými ukazovateľmi chudoby sú obmedzený prístup k jedlu, ubytovaniu, spravodlivosti a vzdelaniu, ale chudoba má mnoho rozmerov. Chudoba je morálnym problémom, čo uznávajú všetky náboženstvá. Mnoho Európanov má problém preukázať súcit k utečencom, lebo žije svojou vlastnou „chudobou pracujúcich“: zostávajú chudobní aj napriek tomu, že pracujú. Preto je rovnako akútnou výzvou venovať pozornosť chudobným ľuďom žijúcim v našej spoločnosti a bojovať o zvýšenie kvality ich života.
6. Rast, udržateľnosť a múdrosť sú nevyhnutnými predpokladmi pre úspešné riešenie problému chudoby. Aj keď boj s chudobou na národnej úrovni môže mať pozitívne výsledky, ak tvorcovia politiky pracujú efektívne, úsilie často vychádza navniivoč v štátoch s vysokou mierou korupcie alebo rigidnou byrokraciou. V takýchto situáciách sa úsilie jednotlivcov a miestnych komunít o pomoc chudobným stáva nenahraditeľným a nesporne aj hlboko ľudským.

Zvon mieru a priateľstva

7. Všetci veriaci rozumejú základnej pravde: všetci sme deťmi jedného Boha. Všetky náboženstvá zdieľajú spoločné hodnoty, akými sú láska, dobro a vládnosť. Tieto hodnoty musia tvoriť základ vzdelávacieho systému. Je nevyhnutné podporovať diskusiu na rôzne témy v miestnych jazykoch, ako aj učenie cudzích jazykov s cieľom lepšie rozumieť našim blíznym a susedom: je to skúsenosť, ktorú možno učiť v škole aj v rodine. Medzikultúrny a medzináboženský dialóg si musí nájsť cestu do učebných osnov: vychovať obetavú mladú generáciu vedenú hodnotami, nie egoizmom a krátkodobým ziskom, je životne dôležité pre prežitie nášho sveta.
8. Náboženstvá sú často vnímané ako zdroj konfliktu. Preto by mali veriaci všetkých náboženských tradícií zaujať aktívny postoj vo verejnom živote a smelo ukazovať neskreslenú realitu života veriaceho človeka. Na druhej strane, ani politika by nemala podceňovať náboženský rozmer ľudských bytostí.

Dialóg! O čom? Prečo? Ako?

9. Ani médiá, ani sociálne siete zväčša neukazujú verný obraz života našich náboženských spoločenstiev, pretože sa väčšinou sústreďujú na škandály a násilie, páchané buď extrémistickými organizáciami zneužívajúcimi náboženskú myšlienku alebo jednotlivcami motivovanými zlým úmyslom. Napriek tomu musia duchovní a komunitní lídri vytrvalo pracovať online a so žurnalistami, aby sa vyvážil pomer medzi dobrými a zlými správami. Toto môže viesť k ukludneniu islamofóbie a antisemitizmu a lepšiemu oceneniu týchto a ďalších vierovyznaní v európskych pluralitných spoločnostiach založených na kresťanstve.
10. Cítíme, že v dnešných turbulentných časoch je urgentnou potrebou spájať ľudí z rôznych prostredí. Nič nenahradí ľudský, osobný kontakt. Medzináboženský dialóg, vedený úctou k ostatným tradíciám, ale aj sebavedomým ohlasovaním vlastnej viery, je nevyhnutným predpokladom pre pokoj a mier vo svete, ako aj imperatívom pre všetkých veriacich. Najmä dialóg s dynamickým náboženstvom islamu, sprevádzaný účasťou a posilňovaním umiernených imámov na Západe, sa nakoniec môže stať potrebným impulzom pre obnovenie kresťanstva a prekvitanie iných náboženstiev v Európe. Stredná Európa, ktorá je otvorená západnému racionálnemu aj východnému holistickému spôsobu myslenia, by sa mala stať dejiskom pravidelného fóra na stretávanie ľudí rôznych tradícií viery. Takéto fórum bude mať dobré predpoklady podporovať dialóg aj prax a pomôcť vytvoriť atmosféru dôvery a bezpečnosti pre tých, ktorí sa už tu a teraz snažia lepšie zosúladiť veci na zemi s vecami v nebi.

Kontakt: Mário Nicolini, výkonný riaditeľ, Fórum náboženstiev sveta – Slovensko
+421.948.780.830, mario@fwr.sk, <http://fwr.sk/ceif-2016/>